

VILNIAUS UŽUPIO GIMNAZIJOS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. APRAŠO TIKSLAI

- 1.1. Supažindinti Vilniaus Užupio gimnazijos (toliau - gimnazija) bendruomenę su patyčių reiškiniu ir kiekvieno gimnazijos bendruomenės nario atsakomybėmis vykdant patyčių stebėseną, prevenciją ir intervenciją.
- 1.2. Kurti gimnazijos aplinką, kurioje kiekvienas bendruomenės narys galėtų jaustis saugiai ir būti priimtas kaip individualybė.

II. PATYČIŲ REIŠKINIO APIBRĖŽIMAS

2. **Patyčios** yra agresyvus, besikartojantis, tyčinis elgesys kito žmogaus atžvilgiu, atliekamas esant aiškiai jėgos (fizinės, psichologinės ar socialinės) persvarai, siekiant sukelti jam emocinį ar fizinį skausmą. Patyčios yra skirstomos į tiesiogines (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir netiesiogines (skaudinant be tiesioginės agresijos):

- 2.1. **Žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.
- 2.2. **Fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.
- 2.3. **Socialinės patyčios**: socialinė izoliacija (tyčinė atskirtis), gandų skleidimas, šmeižimas ir kt.
- 2.4. **Elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

III. PATYČIOSE DALYVAUJANTYS ASMENYS

- 3.1. **Patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio tyčiojamasi;
- 3.2. **Besityčiojantis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;
- 3.3. **Patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);
- 3.4. **Patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias.

IV. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

- 4.1. Patyčių prevencijos ir intervencijos planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių auklėtojai, ją vykdo visi bendruomenės nariai.
- 4.2. **Gimnazijos vadovo atsakomybė**:
 - 4.2.1. Gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašo parengimas ir vykdymas;
 - 4.2.2. Kasmetinio gimnazijos patyčių prevencijos priemonių plano parengimas ir pristatymas gimnazijos bendruomenei bei jo vykdymas.

4.2.3. Skiria ne mažiau kaip tris vaiko gerovės komisijos narius, kurie koordinuoja patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą.

4.3. **Vaiko gerovės komisijos narių atsakomybė:**

4.3.1. Vykdo anoniminę mokinių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

4.3.2. Kartą per pusmetį surenka apibendrintus duomenis iš klasių auklėtojų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę.

4.3.3. Remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą.

4.3.4. Teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

4.3.4. Teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl gimnazijos tvarkos aprašo tobulinimo.

4.4. **Klasės auklėtojo atsakomybė:**

4.4.1. Kas pusmetį išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias;

4.4.2. Kas pusmetį informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos priemonių rezultatus klasėje;

4.4.3. Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę informuoja vaiko gerovės komisiją apie patyčių intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje;

4.4.4. Teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

V. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

5.1. **Kiekvieno gimnazijos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ir kito darbuotojo atsakomybė:**

5.1.1. Įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

5.1.2. Primena mokiniui, kuris tyčiojasi, gimnazijos bendrus sutarimus;

5.1.3. Esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus/globėjus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

5.1.4. Informuoja klasės auklėtoją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias.

5.1.5. **Pastebėjus elektronines patyčias** ar gavus apie jas pranešimą:

5.1.5.1. Išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus;

5.1.5.2. Įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus/globėjus ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

5.1.5.3. Surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

5.1.5.4. Informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją).

5.2. Klasės auklėtojo atsakomybė:

5.2.1. Gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, užpildo pranešimo apie patyčias formą;

5.2.2. Organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus/globėjus, esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

5.2.3. Nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių atvejui, kreipiasi į mokyklos vaiko gerovės komisiją ar konkrečius gimnazijos tvarkos apraše nurodytus asmenis ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį ir/ar anksčiau vykdytas pagalbos priemones.

5.3. Gimnazijos vaiko gerovės komisijos atsakomybė:

5.3.1. Įvertina turimą informaciją ir numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus/globėjus, esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

5.3.1. Informuoja gimnazijos vadovą apie esamą situaciją.

VI. KITI PATYČIŲ ATVEJAI

6.1. Mokiniai pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos vadovą, kuris imasi šių veiksmų:

6.1.1. Kviečiasi mokinį pokalbiui;

6.1.2. Pasikartojus patyčių atvejui, kviečiami mokinio tėvai;

6.1.3. Patyčioms nesiliovus, kreipiamasi į savivaldybės vaiko gerovės komisiją.

6.2. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi veiksmų:

6.2.1. Išsiaiškinus atvejį, vadovas kviečiasi pokalbiui;

6.3.1. Pasikartojus patyčių atvejui, taikomos drausminės nuobaudos.

6.3. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis šių priemonių:

6.3.1. Išsiaiškinus atvejį, vadovas kviečiasi pokalbiui;

6.3.2. Pasikartojus patyčių atvejui, taikomos drausminės nuobaudos.

6.4. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.